

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות** 252

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 03-6777779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"אמר אל הפהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו"

מדוע מתו תלמידי ר' עקיבא לפני חג שבועות?
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

וארז"ל: 'חייב האדם לברך על הרעה, כשם שמברך על הטובה' (ברכות' לג:). עאכ"כ על אהרן הכהן הגדול, איזה שבח הוא, שלא היה מרנן אחר מדותיו של הקב"ה? אמנם באמת כשאדם אומר: 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד', סימן הוא שמרגיש עצמו בדחיקה ואינו שמח בחלקו, אזי הוא מגביר שכלו על טבעו ואומר: 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד'. אבל כשאדם הגיע לשלמות כזאת שנשתנה בעצם לאיש אחר ואינו מרגיש לטוב, כי אם מה שמסכמת התורה ורק זה הוא הטוב האמיתי, אזי אין צריך לומר 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד', כי מי שטועם דבר ערב אינו צריך לומר 'לטב עביד', כי הוא מרגיש בעצם הטוב.

וכן מי שהגיע למדרגה כ"כ גבוהה, הוא מרגיש שזהו הטוב האמיתי ואין לו שום נטיה אחרת כי אם מה שבחרת לו התורה ומרגיש שהוא עצם הטוב ואינו צריך לומר 'כל מאי דעביד רחמנא', כי אין לו שום דחיקה, אדרבא הוא מרגיש שמחה עצומה, כמבואר ב'מסילת ישרים' (יט) וז"ל: 'אך בעלי הדעה האמיתית, אינם צריכים לטעם זה, כי הרי אין להם לכוון את עצמם כלל וכל מה שיתגברו עכובים נגדם, עד שיצטרכו הם יותר

המשך בעמ' 2 <<<



הנסיונות הקשים ביותר, כמ"ש: "זכרתי לך חסד נעוריה אהבת פלולתיה לכתך אחרי במךךך בארץ לא זרועה" (ירמיה' ב). ובכל זאת: "אחריה נרוצה".

כשמתו נדב ואביהוא לפני ה' כתיב: "נידם אהרן" (ויקרא' י). ולכאורה איזה שבח אצל אהרן הכהן שלא היה מרנן אחר מדותיו של הקב"ה? מה היה לו לעשות, כיון שאין בידו להחיותם? והיה מוכרח לומר: 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד' (ברכות' ס:). וכן אצל נחום איש גם זו, שהיה אומר על כל צרה שלא תבוא: 'גם זו לטובה' (תענית' כא).

ובמד"ר (כו ו): 'הה"ד: "יראת ה' טהורה עומדת לעד" (תהילים' יט). א"ר לוי: "מיראה שנתירא אהרן מלפני הקב"ה, זכה ונתנה לו הפרשה הזו, שאינה זזה ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות" ואי זו? זו פרשת המת, שנאמר: "ויאמר ה' אל משה אמר אל הפהנים בני אהרן...לנפש לא יטמא בעמיו".

וצריכים להבין איזו זכות היא לו שאסור לו לטמא למתים? ומדברי רז"ל משמע שזו זכות. ואם היה מותר לו לטמא למתים, האם זו היתה חובה? וכן מה שסמך דרשתו על הפסוק: "יראת ה' טהורה עומדת לעד" מה שייך לכאן? ואיך משמע הדרש הזה מהפסוק ההוא?

כשהאדם מתנהג ע"פ טבעו ואינו עושה אפילו פסיעה קלה, אלא אחר הסכמת רצונו וכל פעולותיו נחתמים בטבעת היצה"ר, הרי הוא בחינת מה שאחז"ל: 'רשעים יצה"ר שופטין' (ברכות' סא:). אבל האדם השלם הוא היפך מזה, אינו עושה שום מעשה אלא בהסכמת התורה כמ"ש (שם): 'צדיקים יצה"ט שופטין'. ומה שהתורה דורשת ממנו הוא ממהר לעשות אפילו אם זה נגד טבעו, כמ"ש: "משכני אחריה נרוצה" (שיר השירים' א). אפילו למדבר, שאין שום מבוא להשגת רצונו. וזהו מן

גנזי המלך דברים הטעונים גיזה גנזי המלך דברים הטעונים גיזה

המשך מעמ' 1 >>>

כח להעבירם, הנה יאמץ לכם וישמחו להראות תוקף אמונתם, כשר צבא הרשום בגבורה, אשר יבחר לו תמיד במלחמה החזקה יותר להראות תוקפו בנצחונה ע"ש.

אהרן הכהן הגיע למדרגה גבוהה זאת שהיה מרגיש גזירת ה' לטוב בעצם ולא היה לו שום צער, אלא אדרבא היה שמח כמו מי שמשגיג טובה גדולה ולא היה צריך לאמור: 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד'. וזהו פירושו של: 'וידם אהרן'. פירושו: שלא היה אומר אפילו 'כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד', כי לא היה לו שום דחיקה מגזירת ה' וכיון שאמר לו משה: "הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אפבד וידם אהרן", קבל עליו הדין בשמחה שעל ידי בניו יתקדש שם שמים.

ועל כן זכה שבשכר שתיקתו, נתייחד עמו הדבור, שנאמרה לו לבדו, פרשת שתויי יין: "ויון ונשכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד" (ויקרא י'). עד עתה לא זכה שיתייחד הדבור עמו, מפני חטא העגל ובעבור השתיקה וקבלת היסורין באהבה ובמדרגה כ"כ גבוהה, עד שלא הרגיש בזה רע, אלא טוב, שנתקדש שם שמים ע"י בניו. ולפיכך כתבה התורה עליו המעלה הגבוהה הזאת, אשר לא כל אדם זוכה לכך.

אמנם כמה יגיעה צריך האדם עד שיגיע למדרגה גדולה זאת, כי האדם החי על טבעו, אינו מוצא בו שום התנגדות, אדרבא טבעו מסייע לזה כי הוא מרגיש ערבות לשעתו וטועם טעם מתוק לחיכו, אבל בבקשת השלמות הוא מוצא מפריעים ונסיונות על כל פסיעה וכל צעד וטבעו מנגדו ודמיונו מראה לו היתרים לטהר את השרץ בטעמים רבים ועלול להכשל בכל רגע וצריך לזה זהירות גדולה ולשים לב שלא יפול ח"ו ברשות הרצון.

כי יקשה לו מאד לפרוש בשעה שהרצון תובעו, כי הרצון אינו מניחו לראות את האמת כמו שהתורה דורשת ממנו. ונחשב כסומא בשעת הנסיון ומוכרח להגדיר את עצמו בגדר חזק ובהסכמה חזקה שלא יפרוץ את הגדר. ובלי גדר וסייג אין אדם בטוח בעצמו, כי בעת שהרצון תובעו, אינו מרגיש אלא רצונו ולא יותר. ונדמה לו שהרצון הוא היתר גמור ולפיכך צריך גדר שלא יכשל ח"ו.

והגדר הוא לכל אחד ואחד לפי מצב הנסיון שלו, לפי העת והזמן. והדבר מסור ללבו של אדם. וסוף סוף יתקדש שם שמים על ידו והכל משבחים אותו; כמה נאים מעשיו כמה נאים דרכיו ואף שבתחלה לא היתה דרכו נכונה בעיני הבריות, אבל כשמחזיק בדרכיו ישבחו אותו אח"כ:

'כמה נאים דרכיו'. ו"בְּרָצוֹת ה' דָּרְכֵי אִישׁ גַּם אֵיבָוֵי יִשְׁלַם אֹתוֹ" (משלי טז).

ואצל אהרן הכהן מצינו שאמרו חז"ל: שנתירא; שמא מעלתי בשמן המשחה? **'יצאה ב"ק ואמרה: "כָּטַל חֶרְמוֹן שִׁירָד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן"'** (תהילים קלג) ('הוריות' יב.). בודאי היה מגדיר עצמו בכל מאי דאפשר, בכל מה שנוגע לקיום התורה, מיראה שלא יפגע באיסור גופא. ומחמת זה עשה גדר לעצמו שלא להטמא למתים, מיראה, פן יכשל ח"ו באכילת קדשים, או עבודה בטומאה.

וזהו פירושו מלת: יראה שהיה מתירא שמא יכשל ח"ו. ולפיכך היה מגדיר את עצמו מטומאה, כדי שיהא בטוח בעבודתו שתהיה טהורה. אף שקשה לקבל על עצמו גדר כזה, שהכל מרגנים אחריו שהוא מובדל מן הבריות וגם איננו גומל חסדים עם המתים, בכ"ז היה מעמיד את עצמו על הגדר, בלי להסתכל על שום דבר בעולם. ולא עוד, אלא שאחרים מתלמדים ממנו לילך בדרכיו ולעשות כמעשהו.

וזשאו"ל: בשביל יראה שירא אהרן והיה מגדיר את עצמו שלא ליטמא למתים מדעת עצמו, זכה שהתורה הסכימה על ידו. וזה זכות גדול שמהנהגתו נתוספה פרשה בתורה, שהתורה העמידה הנהגתו לדין. וזה שמסיים המדרש: **'הה"ד: "יִרְאַת ה' טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד"'** היינו: שיראתו הטהורה מה שהגדיר עצמו, שלא ליטמא למתים, זכה, שתהיה עומדת לעד ונעשה דין לכל העולם. ('אור המוסר' ב).

"וּסְפָרְתֶם לָכֶם מִמְחַרַת הַשִּׁבְתָּ... שִׁבְעַ שְׁבָתוֹת תְּמַיִמַת תִּהְיֶינָה" (ויקרא כג טו)

תכלית כל דבר היא; להיות כלי לקדושה. וכשאדם משתמש בו לתכליתו, הרי הדבר הוא מתעלה ומתקדש. וכשאינו מגיע לתכליתו, טומאה מתפשטת עליו. ככל אשר הקדושה גבוהה יותר, הטומאה גרועה יותר. **'המת; הוא אבי אבות הטומאה'** (רש"י 'פסחים' יד.). מפני שתכלית גוף האדם היא המעולה ביותר, להיות מרכבה לנשמה הקדושה וזו נתבטלה במיתתו. ומעין זה גם טומאת הנידה.

ישראל בגלות, כיון שאין זו תכליתם, הם בבחינת טומאה. וכן מצאנו שבגלות מצרים הגיעו למ"ט שערי טומאה. הזמן שבין יציאת מצרים, לבואם אל מדבר סיני בחדש השלישי, היה זמן ההכנה למתן תורה. וכבר כתב המהר"ל ז"ל: שתקופה זאת היא כנגד שלשה חדשים של הבחנה, שמצריכים לגיורת. וכן כנגד

שלשת החדשים שהוצרכה רות להמתין עד שנישאה לבועז. ועיין מה שכתבנו במקום אחר, על הדמיון בין ספירת העומר שציותה תורה בשבועות אלו, לספירת שבעה נקיים של הזבח.

והנה הר"ש אלקבץ ז"ל בספרו 'ברית הלוי' הקשה: מדוע מתו תלמידי רבי עקיבא, דוקא בימי הספירה ('יבמות' סב:)? הלא חטאם שלא נהגו כבוד זה בזה ודאי נמשך זמן רב קודם לכן. וביאר הוא ז"ל: שכל רב הלומד עם תלמידים משפיע להם מנשמתו היינו: מעצם מהותו הרוחנית, אשר על כן נקראו התלמידים בנים. ואם התלמידים מתאחדים כראוי, אז השפעתו באה לתכליתה, כי רק בהצטרפות כולם יחד השפעתו מאירה בהם בכללותה.

ידוע שכל תלמיד נוטל רק נצוץ אחד מהשפעת רבו, היינו: אותו נצוץ השייך למהות נשמת התלמיד. וממילא רק בהתכללותם יחד, נשלמה השפעתו, אבל אם התלמידים מתפרדים זה מזה בהתנהגותם, מאבדים הם את השפעת רבם ונשארה ההשפעה עיריית, מבלי בוא אל תכליתה וזה מצב מסוכן כמ"ש לעיל.

והנה תלמידי רבי עקיבא עם כל גדלותם, לא נהגו כבוד זה בזה כראוי וע"י זה נתפרדו זה מזה וממילא לא נתנו להשפעת רבי עקיבא רבם לבוא אל תכליתה. וכשהגיעו ימי הספירה שבהם מתנוצצים האורות של ההכנה למתן תורה נסתכנו ומתו, כי מי שרואה אור הקדושה מתנוצץ ואינו מתאמץ לזכות בו ולהתעלות על ידו, אלא דוחהו ונשאר בקטנותו, בודאי זה קטרוג גדול המביא את האדם לידי סכנה.

אנו משתוממים על החרבן הנורא שפקדנו בדורנו ואנו שואלים לעצמנו: על מה עשה ה' ככה, מה חרי האף הגדול הזה?

אבל נתבונן נא, כל התקופה שקדמה לחרבן, היתה זמן הקלת שעבוד הגלות מעל עם ישראל, עוד לפני מאה וחמשים שנה היו כל ישראל כמנודים ומתועבים בין יושבי תבל ורק בדורות האחרונים התחילו הגוים להקל עולנו ולהתחיל להשוות את זכויותינו ודינינו למצבם הם.

ובשנים האחרונות כבר התחילו לדבר אודות ארץ ישראל ועל אפשרות נתינת לנו למקום מושב ומנוחה, אותם הגוים אשר מלפנים היינו אצלם ללעג ובוז ונחשבנו בעיניהם כפחותים שכפחותים והרי גם אצלם ארץ ישראל היא ארץ קדושה ועם כל זאת נתן ה' בלבם לחשוב שיתנוה לנו.

המשך בעמ' 5 <<<

הלכה

מדיני כוס הקדוש ושתייתו

ההלכות שלפנינו מבוססות עפ"י השו"ע וה'משנה ברורה'

(רע"א י"ג ס"ד ס"ח).
 6. לכתחילה יש למקדש בעצמו לשתות את היין, אמנם כשמוציא גם אחרים ידי חובת הקדוש י"א: שיכול אחד מהשומעים לשתות את היין. וי"א: שאפילו שתיית כולם יחד מצטרפת לשעור מלא לוגמיו ובלבד שישתו בזה אחר זה ללא הפסק מרובה ביניהם. ובכל אופן אף אם שתה המקדש, יש מצוה שיטעם כל אחד מהשומעים מעט. (רע"א י"ד ע"א ע"ג).
 7. אם דיבר המקדש לפני טעימת היין דברים שאינם מעניין הסעודה, או מעניין הקדוש, צריך לחזור ולברך בורא פרי הגפן. אבל אין צריך לחזור גם על ברכת הקדוש. אבל אם יצא ממקומו קודם שטעם, צריך לחזור ולברך גם את ברכת הקדוש. (רע"א ט"ו ע"ה ע"ח). ■

בשעור רביעית. ויש עצה למלאות את הכוס בלא להוסיף יין, על ידי שיכניס לתוך הכוס חתיכה ויעלה בזה את מפלס היין לשפת הכוס. (רע"א י קפ"ב לב).
 4. צריך שלא יהיה היין פגום, כלומר: שאם שתו אפילו מעט יין מן הכוס הרי הוא פגום (וי"א: אף אם שתו מהבקבוק) ועי' בסימן קפ"ב כמה דרכים איך לתקן יין שנפגם. ובשעת הדחק כשאין לו אלא יין פגום ואינו יכול לתקנו, יש להקל לקדש עליו. (רע"א י סמ"ג קפ"ב ג ז).
 5. צריך לשתות לכל הפחות מלא לוגמיו. ובאדם בינוני זהו כשעור רוב רביעית. ומ"מ מספיק אם שתה רביעית אף שאינו מלא לוגמיו, כגון: אדם גדול. ושתיית שעור זה הוא לעכובא, שאם לא שתה כן לא יצא ידי חובת הקדוש. וצריך לשתות שעור זה בלא הפסק מרובה.

1. כוס הקדוש צריך שלא יהיה שבור. ואפילו אם נפחת מעט בשפתו, או נשבר רק בסיסו ויכול לעמוד בלעדיו, אעפ"כ הרי זה כוס שבור. אמנם אם אין לו כוס אחר יש להקל לקדש עליו, אבל אם אינו יכול לעמוד כלל, צ"ע למעשה. וכן כוס שיש בשוליו נקב ומחמת כן אינו יכול להחזיק שעור רביעית, אין מקדשין בו אפילו בשעת הדחק. (רע"א סמ"ד. קפ"ג יא שעה"צ יד).
 2. צריך להדיח את הכוס מבפנים ומבחוץ במים, או על ידי ניגוב במפה. ואם היה הכוס נקי ומצוחצח, אין צריך לנקותו בשנית. (רע"א סמ"ד קפ"ג א ס"א ס"ג שעה"צ א).
 3. ימלא כל הכוס ביין. ואם אין לו מספיק יין בכדי למלאותו ואין לו כוס קטן שיוכל לשפוך היין לתוכו, די

דברי אגדה

השבת קדש קדשים היא ולא יתעסקו בה, אלא בספרי מוסר. ה'אפיקי ים' (פניני ים' שבסוף ספרו אות טו): כותב: יום השבת קדש לבלות כולו בקדושה, ללמוד וללמד. ונחוץ לקבוע למוד בהלכות שבת, דאם לא כן עלול להכשל בכמה וכמה איסורים חמורים. וראיתי אנשי מעשה שחוזרים במשך השבת על כל משניות מסכת 'שבת' ו'עירובין'. ואשרי מי שיוכל להתרגל שלא לדבר בו דברי חול. ■

'ירושלמי' שפירש: **"נִיבְל"** היינו: **וְחַמְדוּ**. וזהו שאמר: **'חֲמַדְתָּ יָמִים אוֹתוֹ קָרְאָתְךָ'**, כלומר: כן קרא לו הקב"ה בפסוק זה שנאמר: **"נִיבְל"**. וביארו בכונתו: שהתרגום ה'ירושלמי' מפרש תיבת: **"נִיבְל"** מלשון: **כְּלָה**. ומלשון: **"בְּלָתָה נִפְשִׁי"** (תהילים' פד). שהוא השתוקקות וכיסופים, זהו: **'חֲמַדְתָּ יָמִים'**.
 הגאון מוילנא באגרתו המפורסמת כותב לבני ביתו: קדושת השבת גדולה מאד ובקושי התירו לומר: שלום, בשבת.

שבת הוא היום המקודש ביותר בימות השנה! ואנשי כנסת הגדולה אף תיקנו לנו לומר כן בפירוש בתפילות העמידה של שבת קדש. בליל שבת אנו אומרים: **'אֲתָה קִדְשָׁתְךָ אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁמְךָ... וּבְרַכְתּוֹ מִכָּל הַיָּמִים. וְקִדְשָׁתוּ מִכָּל הַיָּמִים'** ובשחרית אנו אומרים: **'וְהַשְּׁבִיעִי רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְשָׁתוּ חֲמַדְתָּ יָמִים אוֹתוֹ קָרְאָתְךָ'**.
 'בעל הטורים' בפרשת 'בראשית' אומר על הפסוק: **"נִיבְל אֱלֹקִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי"** ('בראשית' ב). בשם התרגום

הנהגות צדיקים

השבת ולא זהו אותו המשגיח שראה בימות חול. רק במשך הזמן התרגלו להביין כי פני המשגיח משתנות כל כך מידי שבת קדש. ובאמת היה המשגיח אומר על עצמו, שיש לו חוש של שבת, שהוא מרגיש בקדושה היתרה מיד עם כניסת השבת ולא כמונו שצריכים לעקוב אחרי השעון בכדי לכוון את זמן הדלקת נרות השבת. ■

אותה הקדושה.
 ✦ גם המשגיח הרה"צ הגר"ש וולבה **בספרו 'עלי שור'** (ב שפ"ב) מעיד: על רבו המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ' זצ"ל שפניו השתנו בשבת קדש כל כך, עד שתלמיד חדש שראה אותו בימות החול, כאשר הוא נכנס לשיבה בליל שבת קדש, היה נדמה לאותו תלמיד כי יש לשיבה משגיח אחר מיוחד יותר ליום

✦ **בספר 'בדרך עין החיים'** (א 45) **מסופר:** שהעיד רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל את אשר ראו עיניו בשינוי תואר פני רבו הנצי"ב זצוק"ל בשבת קדש, נוגה מיוחד ואור עליון היה נסוך על פניו בשבת וזאת בנוסף להוד תארו הנפלא במשך כל ימות החול ובמוציא שבת, ברגע שהבדיל השתנו פניו ונועם זיו קדושת השבת שנראה על פניו נעלם. היה זה כאילו הוא לא אותו האיש ולא

פרשת 'אמור'

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון"

למה פעמים כתוב על שבת "קדש" ופעמים לא מוזכר "קדש"?

כתוב על שבת "קדש" ופעמים לא מוזכר "קדש"? ותירץ עפי"ד המכילתא: היכן שכתוב: "תעשה" דמירי שעם ישראל זכו ד'מלאכתן נעשית על ידי אחרים', ממילא יש התפשטות הקדושה לכל השבוע לכן כתוב: "קדש" אבל אם כתוב "תעשה" או "ועשית" שם לא כתוב "קדש". וא"כ היכן שכתוב בתורה "תעשה" או "יעשה", כתוב גם "שבת שבתון" וגם "קדש".



"ועשיתם ביום הניפכם את העמר: ומנחתו שני עשרנים" (כג יב יג)

ב'דעת זקנים' לבעלי התוספות כתוב: 'ארז"ל: זה חלוק מכל שאר כבשים, דאין לך כבש בתורה שיהא במנחתו יותר מעשרון, אבל מן הנסך אינו חלוק, כדכתיב: 'ונסכה יין רביעת הקהין'. ולכך אנו מפרשים בתחלת המוסף "שלישה עשרנים לפר שני עשרנים לאיל: ועשרון אחד לכבש" לפי שמצינו כבש שמנחתו חלוקה שהיא משני עשרונים. אבל מן הנסוך אין אנו אומרים, כי אם ויין כנסכו בלבד ואין אנו מפרשים הנסכים, לפי שלא מצינו שום כבש חלוק בנסוך היין. ולכך כתיב: "ונסכה" דהכא בה"א למדרש "ונסכה" דאכלה מנחה קאי, דאי כתיב: "ונסכו" הוי אמינא דאכל עשרון ועשרון קאי. ולפי הפשט משמע' וכו'.



"פרי עץ הדר" (כג מ)

כתב רבנו אפרים ז"ל: סופי התיבות עולים; יצר ואמרו חז"ל: 'הוא יצר הרע, הוא השטן, הוא מלאך המות'. והשטן הוא שגרם לה לחוה שתאכל אתרוג, כמבואר בדברי חז"ל במסכת 'בבא בתרא' טז. אמרה תורה יבא אתרוג ויכפר על האתרוג. וזה הנרמז בסופי התיבות של: "פרי עץ הדר" - יצר לרמוז על יצר הרע, שבסיבתו אמרה תורה, מצות נטילת האתרוג בארבעת המינים. ■

ביחוסיה כהונה. ותמוה: כיון שלא יצאנו מידי ספק, אם כן יש כאן ספק דאורייתא וספק דאורייתא לחומרא וא"כ למה לא נזהרים בזמננו? מרן הרב אלישיב שליט"א (הערות קדושין' ע:): מתרץ: שמכיון שהכהנים האלה שהם לא בודאי כהנים אלא רק ספק, הם בודאי לא ראויים לעבודה כי הם ספק כהנים, א"כ הם מתמעטין בתורת ודאי מדין: "וקדשתו", כיון שאינם ב"פי את לחם אלקיה הוא מקריב".



"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון" (כג ג)

יש להתבונן למה כאן ולעיל בחומש 'שמות' פרשת 'ויקהל' ופרשת 'כי תשא' כתוב הלשון: "שבת שבתון" ואילו בפרשת 'יתרו' ובפרשת 'משפטים' ובפרשת 'ואתחנן' כתוב הלשון: "וביום השביעי שבת"?

ומביא בספר 'גן רוה' בשם ספר 'דבש השדה': דיתבאר על פי מה שדרשו חז"ל בגמרא מסכת 'ברכות' (לה.): 'בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי אחרים, שנאמר: "ועמדו זרים ורעו צאנכם" ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום, מלאכתן נעשית על ידי עצמן, שנאמר: "ונאספת דגנה".'

ולפי"ז י"ל: דב'עושין רצונו' א"כ כל ה'ששת ימים' נחשב להם כשבת ושבת עצמו הוי "שבת שבתון" ומעתה הכא כתיב: "תעשה מלאכה" ובפרשת 'כי תשא': "יעשה מלאכה" וכן בפרשת 'ויקהל': "תעשה מלאכה" א"כ, משמע דמירי ד'עושין רצונו' שאז המלאכה על ידי אחרים' לכן נחשב השבת "שבת שבתון". אולם בפרשת 'יתרו' כתוב: "ועשית כל מלאכתך" וכן ב'ואתחנן' כתוב: "תעבד ועשית" ומירי שהם עצמם עובדים בששת הימים. ולכן שבת שלהם, הוי שבת לבד, בלי "שבת שבתון".

וע"ע ב'משך חכמה' בפרשת 'כי תשא' (לא טז) שדייק: למה פעמים

פנינים לפרשה

"כי אם לשארו הקרב" (כא ב)

כתב רבנו הגר"ח קנייבסקי שליט"א בספרו 'שעמא דקרא': כתיב כאן תיבת "קרב" חסר האות וי"ו ואילו בהמשך נכתב: "ולאחתו הבהילה הקרובה אליו" התיבה "קרובה" מלא עם האות וי"ו. י"ל משום: "דשארו" - 'זו אשתו וקי"ל' מטמא אדם לאשתו כשרה ואינו מטמא לאשתו פסולה' (ירושלמי' 'במות' נב:). לכן כתיב חסר, דלא על כל הקרובה אליו מטמא. אבל באחיו ואחותו קי"ל דאפי ה'ן ממזרים, מטמא להם, לכן כתיב מלא, לרבות כל האופנים.



"כי אם לשארו הקרב אליו לאמו ולאביו" (כא ב)

כתב רבנו בחיי ז"ל: כאן הקדים האם לאב. ובכהן גדול הקדים האב לאם שנאמר: "לאביו ולאמו לא יטמא". ואפשר לומר; היות וכאן הזכיר "שארו" והתיר להטמא, לכך הוצרך להקדים: "אמו" כדי לסמוך אמו "לשארו" ושיזכיר הנקבות בפני עצמן. שאם היה אומר: "כי אם לשארו לאביו ולאמו יבא הלשון בלתי מסודר להכניס הזכר בין הנקבות. או, הקדים "אמו" מפני שהיא ודאי "אמו" וכדי לדרוש כי אין צריך לומר "אמו" אלא אפילו לאביו, שאפשר להסתפק בו אם הוא אביו, יטמא. אבל בלא יטמא, הקדים אביו, כי אצ"ל אביו שהוא ספק, אלא אפילו לאמו שהיא ודאי, לא יטמא וכו'.



"וקדשתו" (כא ח)

ה'מגן אברהם' (או"ח רא ד) כתב: שמה שלא נזהרים בזמננו להקדים כהן לכל דבר, משום שאנו לא בקיאים

לקראת הסוף...

עם הרב



אמון יצחק

שליט"א

כניסה 10 ש"ח

היכל התרבות שדרות יצמון 80
ביום ראשון מז' אי"ר 10/05/09
 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

אור עקיבא

כניסה 10 ש"ח
 ומקבלים DVD
 'גוג ומגוג'
 חינם

אולמי י"ד עזרא' שלמה המלך
ביום שלישי יח' אי"ר 12/05/09
 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

בני ברק

כניסה 10 ש"ח

מתנ"ס באר יעקב עוזיאל
ביום רביעי יט' אי"ר 13/05/09
 השערים יפתחו ב-19:30 תחילת התוכנית ב-20:30

באר יעקב

הרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

שידור חי באתר 'שופר' וב'שופר ניוזטל' 054-4007779 WWW.SHOFAR.NET

המשך מעמ' 2 >>>

"אמר אל הפהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו"

אפו ואינו מביא את הפורענות אלא לאחר שנתמלאה הסאה ואין עוד תקוה שהשפעה תביא לידי תקון. וכן מציינו במקדש ראשון שעמד זמן רב ועדין היו בו עשרה נסים אף לאחר שהעמיד מנשה צלם בהיכל. ואם לאחר החרבן הנורא ממשימת ובהא שוב תקופה של חסד, אל לנו לשנות באוולתנו, אלא נכיר את הרמזים מלעילא ונאחזו בהארה לשוב בתשובה גמורה. (מכתב מאליהו). ■

שהפכנו את המטרה ובמקום להכיר את הרמז מלמעלה, להתכונן לגאולה מתוך שמחה והרחבת הדעת, השתמשנו במצב החדש להתערב בגוים וללמוד ממעשיהם, הרי ארבה לנו הסכנה הידועה של הכנה לקדושה שאינה באה אל תכליתה כמו שביארנו לעיל. וזה שלא היה החרבן אלא עכשיו, אף שתהליך ההתבוללות היה הולך וגובר כבר זמן ארוך, מפני שהקב"ה מאריך

ברור הוא שתקופת האמנציפציה היתה מזומנת מאת השי"ת לשמש לנו הכנה לביאת המשיח ולצורך זה הוקל עול הגלות מעלינו, כי ההכנה לימות המשיח דורשת מאתנו עבודה רוחנית רבה כדי להגיע למדרגת הגאולה ומצב של צרות תכופות והשפלות תדירות אינו מסוגל להשגת דחף העליה הנדרש, נמצא שההארה החדשה הזאת וההקלה במצבנו באו כדי שנשתמש בהן לצורכי הקדושה. וכיון

שו"ת חברותא

האם סיבת מחיצה לכהנים במרחק ד' אמות בבית הקברות הינה להיכרא?

מערכת 'חברותא'
מוחברת ג' גנזי המלך'

שאלה: אם היה שביל בבית הקברות ולא היה מרחק של ארבע אמות בינו לבין הקברים ושמו מחסום מברזל גבוה עשרה טפחים ובין מוט למוט יש ריוח יותר מטפח והוא מחסום נייד, האם יכול מחסום שכזה לשמש כמחיצה, כדי שיוכלו הכהנים להכנס לבית החיים דרך השביל?

תשובה: כתב בשו"ת 'ציץ אליעזר' (טו מב): בבית החיים ד'זכרון מאיר' ב'בני ברק', יש בשני הצדדים שביל לבני אדם לעבור. ועד לפני זמן קצר היה הפסק של ד' אמות בין השביל להקברים והיתה אפשרות לכהנים להכנס ולהשתטח על יד הקברים (ובפרט על קברי הצדיקים לבית 'ויז'ניץ').

כעת, נתרבו הקברים עד שלא נשאר ד' אמות בין הקברים לשביל וכדי שיוכלו הכהנים להכנס ולעמוד על השביל מול הציונים הקדושים, הניחה הנהלת 'בית החיים' מחסומים מברזל העשויים מוטות מוטות המחוברים במסגרת. אמנם גובה המחסום הוא י' טפחים, אבל בין מוט למוט יש ריוח של יותר מטפח. בנוסף לזה, המחסום הוא נייד דאינו מחובר לקרקע ואפשר להעבירו בקלות.

והספק הוא: האם טעם המחיצה הוא משום היכרא, כדכותב הרא"ש בהלכות טומאה ומואב בב"י ב'טור' (יו"ד שעא).

ואזי אין חשש ושפיר מהני אפילו אם אפשר להזיז המחיצה בקלות. וגם לא איכפת לן אפילו אם יש בה יותר מפותח טפח.

או נאמר, שטעם ההיתר של גדר י' טפחים הוא משום שהוא חוצץ בפני טומאת המת וא"כ, אם יש פותח טפח בגדר, הלא הטומאה יוצאת ומה מועיל הגדר?!

ועוד, הרי אפשר בקלות להכניס היד בתוכו.

ועוד, הרי המחיצה נעשתה מברזל, שמקבלת טומאה וא"כ אפילו לא היה בו פותח טפח ג"כ היה אסור, דאינו חוצץ.

ונראה לומר: שהשו"ע נקיט ליה לטעמא דבעינן הרחקת ד' אמות מהקבר משום היכרא, כדי שלא יבוא להאהיל (שרק זאת היה החששא, כדכותב רש"י ב'סוטה' מד.). וזה דמהני מחיצה, הוא לא משום דחוצץ לפני המת, דלא צרכינן לכך, אלא משום דאיכא היכרא ולכן לא גזרו רבנן בכה"ג לשמא יפשוט ידו ויאהיל.

דבר זה יוצא מפורש מדברי הב"י ב'טור' (יו"ד שעא). ושעל פי דבריו שם הוא שפסק את ההלכה בזה בשו"ע (שם ה): שאם הקבר מסוים במחיצות גבוהות י' טפחים, או בחריץ עומק י' טפחים, אין צורך לכהן להרחיק ממנו אלא ד' טפחים.

ועוד זאת, הרי בהיה הקבר בחריץ, ג"כ יכול לפשוט ידו ובכל זאת התיר בחריץ אפילו בתוך ד' אמות ולא חשש לפן יפשוט ידו ויאנינו דומה לבית שתום שפרץ פצימיו ששם כן צריך להרחיק

ד' אמות, מפני ששם חיישינן שמא יגע בידיו בכותלים, שהם טמאים. אבל כאן אין חשש אלא שמא יאהיל עליו, לכן כל שיש מחיצה עשרה, לא חיישינן (יעוין בס' חררי דעה על יו"ד שם עיי"ש). כי זה דבעינן כאן מחיצה הוא רק משום היכרא ומכיון שבזה יש היכרא די בכך ולא בעינן ליותר מזה.

ועל כן נראה דהוא הדבר, דלא בעינן משום כך נמי שיהא בזה כל תנאי מחיצה, אשר בעינן לגבי חציצה מטומאה.

וכך כותב גם ה'ערוך השלחן' (סעיף כז): דהטעם שהצריכו חכמים שירחיק כהן עצמו ד' אמות מהמת ומהקבר הוא כדי שלא יגע בו ולא יאהיל עליו. ולכן כשיש סביבות הקבר מחיצות של י' טפחים איכא היכרא.

וזה שצריך להרחיק ד' טפחים הוא מפני שבמקום קצר כזה ודאי יש חשש נגיעה ואהל. הרי שכותב הערוה"ש בהדיא דהטעם הוא משום היכרא.

ולכן ודאי דלא איכפת לנו אפילו אם המחיצה נעשית מברזל שמקבל טומאה, גם לא אם יש בה יותר מפותח טפח וגם לא מה שהוא נייד ואפשר להעבירה ממקום למקום, דכאמור מכיון שהצרכת המחיצה בכאן הוא רק משום היכרא, אם כן לא בעינן בזה תנאי מחיצה שמצרכינן כדי לחוץ מפני הטומאה. ורק אם ליכא עליה שם מחיצה, אזי לא מיחשב היכרא. אלא מספיק בסתם מחיצה גבוה או עמוק י' טפחים אשר שם מחיצה עליה ואיכא היכרא. ורק אם ליכא עליה שם מחיצה, אזי לא מיחשב היכרא. ■



נסיעה לקברות הצדיקים עם הרב אמנון יצחק



ביום רביעי יח' סיון 10.06.09

יציאה בשעה 7:30 בדיוק מנקודות האיסוף

**זכאי
"חי כפליים"
40% הנחה!!!**

המסלול:

- | | |
|--------------------------------|------------------------|
| קבר רבי שמעון בר יוחאי זיע"א | 11:00 מידון |
| קבר רבי יונתן בן עוזיאל זיע"א | 12:00 עמוקא |
| ארוחת צהרים כיד המלך | 14:00 מלון כינר |
| הרצאה של הרב אמנון יצחק שליט"א | 15:30 מלון כינר |
| קבר רבי מאיר בעל הנס זיע"א | 17:30 טבריה |

הישיבה בהפרדה מלאה בלבד!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10, בני ברק

טל: 03-6777779

צרוקים
לרכי סאונז ווינא קו"א אפקס: **03-6768855**

מרפאת שיניים שן וחסד
נוסד בשנת 1982

בריקה ויוניק מקצועי ללא תשלום

◆ כתר חרסינה 570 ש"ח
◆ שתל 1.490 ש"ח
◆ תותבת גמישות ללא ווים 2.990 ש"ח
◆ ישור שיניים החל מ-4.800 ש"ח

רח' רבי עקיבא 44 ב"ב פינת הרב קוק
03-5794757 ◆ **052-8448443**

ישימת משה

נופשים במלון המפואר בית קיי נהדיה (מסוף לבית של רבי חזקיה)

שבת תורנית - פרשת בהר-בתוקחי
שישי ושבת - כ"א-כ"ב אייר (15-16/05/09)

בהשתתפות הרב אבנר קוואס שליט"א
מרצה בכיר לזוגיות ושלום-בית

מרגע שאתם נמצאים ב"א"א
מרגע שאתם נמצאים ב"א"א
מרגע שאתם נמצאים ב"א"א

משגיח צמוד

קיסנת נשים

נמשכת ההרשמה לקיסנת נשים במלון בית-קיי 7-10/06/09

עם הרב אבנר קוואס שליט"א
והזמרת חדוה לוי

לפרטים: "ישימת משה" 03-6783030

לפרסום ביגנזי המלך
צלצל עכשיו:
03-6777779
שלוחה 552

חדש לציבור הדתי

ניסן	משה
מזכיר ועדות רפואיות לשעבר בביטוח לאומי	מומחה לתביעות ביטוח לאומי

★ נפגעי עבודה
★ ילד נכה
★ נכות כללית
★ ועדות ערערים ועוד...

יעוץ ראשוני חינם

טל. 03-6517050
נייד. 052-8235961

מקצועיות בתחומים

יעמוד על הברכה

מארקו בן אליהו יזכה לעלות ארצה עם כל משפחתו בקרוב

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'

ארגון 'שופרי' בראשות הרב אמנון יצחק שליט"א

ומאות אלפי בעלי התשובה בארץ ובעולם

אבלים ודווים על הסתלקותו

לישיבה של מעלה

של עטרת ראשנו ונזר תפארתנו

קדוש ישראל מאור עינינו ומנחה דרכנו

שר התורה והיראה

רבן של בעלי התשובה

מרן הגאון הגדול

רבי יהודה שפירא זצוק"ל

נשיא ארגון 'שופרי'

שהנהיג את הארגון מיום הווסדו על כל צעד ושעל

ונשאנו בחיקו "כאשר ישא האומן את היונק"

עד תום ה-30 לפטירתו ולע"ג

ארגון 'שופרי' יתן לכל דורש עד 1,000,000 קלמות מייפ וזידאו חינם

וכל סוגי ה-DVD ב-10 ש"ח בלבד

אנציקלופדיה ושחרורון ב-100 ש"ח במבצע

פרטים נוספים בטלפון 03-6777779 בין השעות 8:00-18:00